37 020 IV Vaststelling van de begrotingsstaten van Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar 2027

Nr. 30 Brief van de minister van Justitie en Veiligheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 oktober 2026

Op 3 september 2026 heeft het Justitieel Vierpartijenoverleg (hierna: het JVO) plaatsgevonden op Curaçao. Middels deze brief informeer ik u over de hoofdlijnen van dit overleg tussen de vier landen van het Koninkrijk.[1]

Hoofdlijnen JVO september 2026
Het JVO is het halfjaarlijkse overleg van de ministers van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland (hierna: de ministers). Binnen dit overleg stemmen de landen hun aanpak van justitiële vraagstukken af, met het oog op een effectieve en gezamenlijke uitvoering binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Nederland werkt hierin nauw samen met de landen en zet zich in om die samenwerking verder te versterken. Het JVO is daarbij het centrale overlegplatform.

Het JVO vond op 3 september plaats op Curaçao, onder voorzitterschap van de Curaçaose minister van Justitie, dhr. Shalten Hato. Hieronder volgt in hoofdlijnen een terugkoppeling van de voornaamste bespreekpunten.

Capaciteitsvraagstuk justitiële diensten
De disbalans in de rechtshandhavingsketen in het Caribisch deel van het Koninkrijk vormt een risico voor de effectieve inzet van opsporing en aanpak door de justitiële diensten. Voor een goed functionerende rechtshandhaving is een sterke, op elkaar aangesloten keten onmisbaar. Het terugdringen van de disbalans staat daarom structureel op de agenda met mijn collegaministers en we kijken constant welke stappen gezet kunnen worden om de disbalans te verkleinen. Diensten in het Caribisch deel van het Koninkrijk, zoals bijvoorbeeld de politiekorpsen, het Recherchesamenwerkingsteam (RST) en de openbare ministeries, werken nauw samen en trekken hier gezamenlijk in op.
Hierbij staat voorop dat rechtshandhaving primair een landsaangelegenheid is, terwijl het Koninkrijksbrede belang vraagt om afstemming en samenhang. Verschillen in capaciteit tussen gemeenschappelijke diensten (zoals het RST en het Gemeenschappelijk Hof van Justitie) en landsdiensten (waaronder politiekorpsen en penitentiaire inrichtingen) kunnen ertoe leiden dat een hogere pakkans niet overal kan worden gevolgd door de benodigde vervolgstappen in de keten. Dat raakt het gehele Koninkrijk.
Om gerichte keuzes te kunnen maken is een gedeeld en actueel beeld van knelpunten per land nodig. Conform eerdere afspraken is tijdens het JVO bevestigd dat de capaciteit van de relevante diensten systematisch in kaart wordt gebracht om eventuele tekorten te identificeren. De landen leveren gegevens aan over hun relevante landsdiensten; Nederland inventariseert de gemeenschappelijke diensten. Op deze manier maken we inzichtelijk waar de meeste problemen zitten in de ketens, zodat de ministers gerichter maatregelen kunnen nemen. Dit punt zal ook op de agenda staan van het eerstvolgend JVO.

[1] In 2019 is tijdens het wetgevingsoverleg (WGO) Koninkrijksrelaties afgesproken om de Tweede Kamer periodiek te informeren over de hoofdlijnen van het Justitieel Vierpartijenoverleg (JVO). Kamerstuk 35 200 IV, nr. 14.

Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit
De georganiseerde ondermijnende criminaliteit kan alleen aangepakt worden als we hier intensief op samenwerken. Criminelen houden zich immers niet aan landsgrenzen. De gezamenlijke aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit is daarom een standaard agendapunt tijdens het JVO. Op dit onderwerp werken de landen en uitvoeringsdiensten reeds nauw samen, bijvoorbeeld binnen het Ondermijningsplatform Caribisch Gebied.
Afgelopen periode zijn de lopende samenwerkingstrajecten op het gebied van drugscriminaliteit geïnventariseerd. Gezamenlijk hebben we afgesproken om blijvend in te zetten op de huidige samenwerkingsvormen. Ook wordt ingezet op de bestuurlijke aanpak van ondermijning. De ministers hebben de JVO-werkgroep bestuurlijke aanpak ondermijning verzocht om het eerstvolgend JVO een uitgebreidere inhoudelijke terugkoppeling te geven over de resultaten van de lopende en recent afgeronde projecten. Hierover ga ik te zijner tijd graag in gesprek met mijn collega's.

Regionale brandweersamenwerking
De vier politiekorpsen van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Caribisch Nederland werken zeer nauw samen, onder andere binnen het College van Korpschefs. Op dit moment wordt verkend of de verdere versterking van de samenwerking tussen de vier brandweerkorpsen van het Caribisch deel van het Koninkrijk even grote voordelen met zich mee kan brengen. De brandweerkorpsen werken reeds sinds 2018 intensief samen op het gebied van brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbestrijding. Hieraan ligt een samenwerkingsovereenkomst ten grondslag. Het JVO heeft ingestemd met verlenging van de samenwerkingsovereenkomst voor drie kalenderjaren (2026-2029). De samenwerkende brandweercommandanten hebben de wens uitgesproken voor een gezamenlijk ondersteunend secretariaat. De komende periode wordt een voorstel hiertoe nader uitgewerkt, ter bespreking in het eerstvolgend JVO.

Tijdens het tweeminutendebat Justitieketen Caribisch deel van het Koninkrijk van 8 september jl. deed ik de toezegging om in deze rapportage over het JVO meer achtergrond te geven over brandweerwagens en capaciteit in Bonaire. Binnen het brandweerkorps Caribisch Nederland (BKCN) wordt continu gestreefd naar een volledige bezetting van de formatie. BKCN slaagt daar goed in en de bezetting is de afgelopen jaren grofweg op het niveau van formatie geweest en is niet onderhavig geweest aan grote fluctuaties. Gezien de kwetsbare omvang van het korps heeft de bezetting op de drie eilanden blijvend aandacht. Zo beschikt het korps sinds kort over een volledig opgeleide groep nieuwe manschappen en start in het eerste kwartaal van het nieuwe jaar opnieuw een volledige klas met aspiranten.

Daarnaast is het materieel van BKCN van belang voor het leveren van adequate brandweerzorg op zowel luchthavens als regulier. BKCN kon in de afgelopen jaren structureel beschikken over functionerend materieel. Gezien de financiële mogelijkheden vereist dit wel een zorgvuldige planning voor aanschaf, vervanging en onderhoud van het materieel. Om de inzetbaarheid op de lange termijn te kunnen garanderen en de veiligheid te kunnen waarborgen, lopen er op dit moment meerdere trajecten ter vervanging van groot materieel. Zo worden voor Bonaire binnenkort een autospuit, een tankwagen en een crashtender verwacht en wordt de aanbesteding voor een tankautospuit voor de vestiging op Saba gestart.

Koninkrijksbrede samenwerking detentie

Een robuuste justitieketen in alle landen vraagt ook om een duurzaam, veilig en menswaardig detentiestelsel. Hoewel detentie primair een landsverantwoordelijkheid is, zoeken we binnen het Koninkrijk – waar zinvol en haalbaar – de samenwerking op. In dat kader is tijdens het JVO gesproken over de voortzetting en verdere versterking van de gezamenlijke inzet via de taskforce detentie. Doel is samenwerking en kennisdeling te borgen en praktische versterking in de inrichtingen te realiseren. De taskforce richt zich de komende periode onder meer op opleiding en professionalisering (waaronder gezamenlijke inkoop van trainingen en uitwisseling van instructeurs), verbetering van IT en registraties, re-integratie met uitwisseling van bewezen programma's en onderlinge crisisondersteuning via de eventuele oprichting van een intereilandelijke detentiepool. Het voorstel voor een dergelijke pool wordt verder uitgewerkt met het oog op bespreking van een uitgewerkt voorstel, inclusief juridische grondslag, bij het volgende JVO. De landen blijven verantwoordelijk voor de detentie en de omstandigheden in de inrichtingen; de taskforce heeft geen eigen budget. BZK vervult het secretariaat en JenV levert, waar nodig via DJI, inhoudelijke ondersteuning.

Forensische zorg, terbeschikkingstelling (tbs) en plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (pij)
Op het gebied van forensische zorg, tbs en pij zijn afgelopen periode significante stappen gezet. Het JVO heeft deze positieve ontwikkelingen verwelkomd. Sinds april 2026 is voor het meerjarig programma forensische zorg en behandeling, tbs en pij een programmamanager aangesteld. Alle landen committeren zich blijvend aan de gezamenlijke aanpak en werken actief aan het inrichten en bestendigen van nationale projectteams. Het is belangrijk dat deze projectteams over duurzame capaciteit en middelen beschikken, zodat zij – met oog voor de specifieke context per eiland – gerichte verbeteringen kunnen realiseren. We hebben vertrouwen dat met het meerjarig programma verbeteringen in gang zijn gezet voor de forensische zorg in het Caribisch deel van het Koninkrijk.

Preventie jeugdcriminaliteit
De toenemende criminaliteit onder jongeren is een groot probleem. Daarom zetten we vanuit het JVO in op het voorkomen dat jongeren met criminaliteit in aanraking komen en doorgroeien naar gewelddadige en georganiseerde criminaliteit. Preventie is een autonome landsaangelegenheid. Alle landen dragen dus in beginsel zelf de kosten voor de uitvoering van adviezen en werkzaamheden. Nederland biedt ondersteuning in de vorm van expertise en het delen van best practices. Gezamenlijk werken we aan een goede probleem- en doelgroepenanalyse en een integraal plan van aanpak. Daarvoor wordt in 2027 een congres georganiseerd in het Caribisch deel van het Koninkrijk om input op te halen.

Onderlinge regeling vreemdelingenketen
Migratie is een landsaangelegenheid. Alle landen zijn dus zelf verantwoordelijk voor het eigen migratiebeleid en de onderlinge samenwerking is gestoeld op gelijkwaardigheid, wederzijds draagvlak en een goede onderlinge relatie. De Onderlinge regeling vreemdelingenketen (ORVK) van 2010 vormt het centrale kader voor afstemming binnen de vreemdelingenketen. Curaçao, Sint Maarten en Nederland hebben hierin afspraken vastgelegd, Aruba participeert als actieve toehoorder. De ORVK-werkgroep rapporteert aan het JVO. Het JVO is akkoord gegaan met het voorstel van de werkgroep voor een pilot voor de uitwisseling van informatie van gesignaleerde personen ten behoeve van het grensproces in de landen.

Jaarverslagen, jaarplannen en begrotingen
In het JVO is het bespreken van de jaarplannen, jaarverslagen, begrotingen en meerjarenramingen van de gezamenlijke instellingen en diensten een vast agendapunt. Het ging om stukken van het Recherchesamenwerkingsteam (RST), het Parket Procureur-Generaal (PPG), het Openbaar Ministerie Curaçao, Sint Maarten en Bonaire, Sint Eustatius en Saba (OM Carib), de Raad voor de Rechtshandhaving, het Gemeenschappelijk Hof van Justitie en de Stichting Beheer ICT Rechtshandhaving (SBIR). Deze organisaties vervullen een sleutelrol in het borgen en versterken van de rechtsstaat in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Nederland heeft ingestemd met de gevraagde besluiten.

Richting een strategischer JVO
De vier landen hebben een sterke wens voor een strategischer JVO en gezamenlijk zetten we stappen in die richting. Daar waar alle landen zonder kanttekeningen kennis kunnen nemen van een vergaderstuk of kunnen instemmen met de gevraagde besluiten, worden deze in toenemende mate alleen besproken tijdens het ambtelijk JVO en als hamerstuk behandeld tijdens het ministerieel JVO.
En marge van dit JVO vond daarnaast voor de tweede keer een strategische ministeriële heisessie plaats. De ministers hebben gesproken over de governance van SBIR en hebben kennisgenomen van een presentatie over de huidige governance structuur. Gezamenlijk hebben wij de JVO-werkgroep SBIR verzocht om scenario’s uit te werken voor de toekomst van SBIR en de regie daarop, met input van de uitvoeringsdiensten. Op initiatief van Sint Maarten is tevens gesproken over het belang van een toekomstbestendig, transparant en evenwichtig financieringsmodel voor gemeenschappelijke justitiële diensten. De ministers hebben een nieuwe werkgroep opgericht, met als opdracht om de financiële en juridische kaders voor de begrotingen van gezamenlijke diensten te verkennen, met het oog op een duurzame beschikbaar- en betaalbaarheid van deze gemeenschappelijke instanties.

Eerstvolgend JVO
Het eerstvolgend JVO vindt in juni 2027 plaats en wordt georganiseerd door Nederland. Ik kijk ernaar uit om dan een bezoek te brengen aan Bonaire en om de ministers van Justitie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten te ontvangen in Caribisch Nederland.

De minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel